

Katehetski materijal *Izazov očinstva* za osnaživanje muškaraca/očeva u odgovornom ispunjavanju poslanja u obitelji, Crkvi i društvu. Separat:

ISPIT SAVJESTI ZA OČEVE

*Priprava za Treći nacionalni susret hrvatskih katoličkih obitelji
Split – Solin, 10.-16. rujna 2018.*

Smjernice za ispit savjesti očeva

Kao muž i otac zasigurno želiš biti dobar primjer, učiniti pravu stvar, štititi svoju obitelj i skrbiti za nju. Stoga, zastani na trenutak i upitaj se: Kakav sam muž i otac?

O tome je riječ u ovim smjernicama za ispit savjesti očeva - da zaviriš u svoju nutrinu i iskreno procijeniš tko si, što si učinio (ili propustio učiniti) te kako to poboljšati u budućnosti. Skloni smo uočavati pogreške drugih, a sad je vrijeme da sagledamo svoje.

Obiteljski život je zahtjevan, katolička vjera je zahtjevana, i nismo uvijek na visini zadatka. Međutim, Božje milosrđe i razumijevanje uvijek su tu. Zato trebamo redovito propitivanje svoje savjesti i sakrament svete ispovijedi.

Razmislimo o još dva pojma koja se često pogrešno shvaćaju.

Grieh - grčka riječ *hamartia* koja se koristi u Novom zavjetu znači »promašiti metu«, što je dobar način za shvaćanje grijeha. Naime, imamo osjećaj što bi trebalo činiti, a ipak to ne činimo. Znamo da ne smijemo popustiti napasti, ali ipak popustimo (samo ovaj put, mislimo!). Ne možemo slučajno sagriješiti, ali imamo obvezu ispravno oblikovati svoju savjest.

Savjest - Postoji uvriježen stav među ljudima kako je savjest sve ono što smatraš da je u redu. Pogrešno! Ispravno oblikovana savjest jest Božji glas u tvojoj nutrini koji ti nalaže da činiš dobro, a izbjegavaš zlo. Međutim, savjest može biti iskrivljena, otupljena ili pak posve ušutkana. Svaka osoba pred Bogom ima obvezu oblikovati svoju savjest u skladu s moralnim zakonom, deset Božjih zapovijedi te naučavanjem Isusa Krista i njegove Crkve.

Sada možemo pristupiti preispitivanju savjesti i potražiti u sebi gdje smo pali i u čemu griješili.

I. Bog i bližnji

Mnogi ljudi ne idu na ispovijed i tvrde da nemaju ništa ispovjediti jer nikoga nisu ubili i nikome ništa nisu ukrali. Ali ako ozbiljno razmotriš Isusove riječi o ljubavi prema Bogu i bližnjemu, možda ćeš se prisjetiti niza situacija u kojima si »promašio metu«.

Isus je rekao: *Ljubi Gospodina Boga svojega svim srcem svojim, i svom dušom svojom, i svim umom svojim. To je najveća i prva zapovijed. Druga, ovoj slična: Ljubi svoga bližnjega kao sebe samoga (Mt 22,37-39).*

- Trudim li se ljubiti Boga svim srcem svojim, svom dušom svojom i svim umom svojim? Stavljam li išta ili ikoga ispred Boga?
- Očekujem li od svoje žene i djece da zamjene Boga u mojem životu? Očekujem li od njih da budu savršeni i pruže mi sve što trebam u emocionalnom i duhovnom pogledu?
- Molim li redovito? Odlazim li na svetu misu nedjeljom i zapovijedanim blagdanima? Mislim li na Boga tako da njegova volja određuje moje djelovanje?
- Brinem li se o duhovnom dobru svoje obitelji? Pomažem li ili odmažem svojoj obitelji u zajedničkoj molitvi i slavljenju Boga? Što moji stavovi i primjer govore mojoj djeci o Bogu?
- Jesam li se odrekao svoje vjere kako bih stekao poštovanje ljudi, na poslu ili u društvenim krugovima? Jesam li omalovažavao vjeru pred članovima obitelji?
- Prepoznajem li Isusa u svojim bližnjima i odnosim li se prema njima onako kako bih želio da se oni odnose prema meni?
- Slijedim li primjer milosrdnog Samarijanca u pristupu ljudima u potrebi? Pomažem li osobnim zalaganjem (darovanim vremenom, talentima i dr.) i materijalno svoju vjerničku i društvenu zajednicu?

II. Moj brak

Prisjeti se radosti na dan svojega vjenčanja kada si pred Bogom svojoj supruzi obećao vjernost u dobru i zlu, u zdravlju i bolesti, te da ćeš je voljeti u sve dane života svoga. Jesi li ostao vjeran svom obećanju?

- Odnosim li se prema supruzi s ljubavlju i poštovanjem? Jesam li joj se posve predao tako da njezino dobro bude moj cilj, ili joj uskraćujem dio ljubavi koji joj pripada?
- Trudim li se izražavati ljubav supruzi tako da se ona osjeća voljeno? Uvjetujem li ljubav svojom potrebom da mi ona izražava poštovanje?
- Slušam li uistinu pažljivo suprugu kad iznosi svoje brige, želje i potrebe? Odgovaram li na njih i svojim djelima, a ne samo riječima?
- Uključujem li suprugu u donošenje važnih odluka, uvažavajući je kao istinskoga životnog suputnika?
- Ako primijetim da se supruga i ja udaljavamo jedno od drugoga, poduzimam li korake da to ispravim? Započinjem li s njom razgovor o konkretnim teškoćama?
- Vrednujem li primjereno rad svoje supruge u kući i izvan nje? Sudjelujem li u kućanskim poslovima?

III. Moja djeca

Djeca su veliki blagoslov koji mužu i ženi pridaje nov identitet, jer po njima postaju otac i majka. S druge strane, djeca mogu biti velik izazov tvome strpljenju, očekivanjima, slabostima i pogreškama.

- Odnosim li se prema djeci kao prema Božjim darovima ili svojemu vlasništvu koje trebam oblikovati?
- Dajem li dobar primjer svojoj djeci?
- Imam li vremena za djecu? Skrbim li za njih kao za vlastito tijelo?
- Dopuštam li djeci da se slobodno razvijaju onakvima kakvim ih je Bog stvorio, s njihovom jedinstvenom osobnošću, oblikujući pritom njihovu savjest prema smjernicama Crkve?
- Pomažem li djeci na putu sazrijevanja tako da ih odgajam u stezi ili izbjegavam tešku zadaću uvođenja discipline u njihove živote?
- Imam li miljenike među djecom? Zanimarujem li zbog toga ostale?
- Činim li fizičko, emocionalno ili mentalno nasilje nad djecom? Prepoznajem li i pohvaljujem li u svojoj djeci sve ono dobro ili

samo tražim ono loše, neprestano ih kritizirajući pa čak i ismijavajući?

IV. Zaštita života

Život je velik Božji dar. Svaka je osoba jedinstvena i Bog je stvara da ispuni svoje poslanje u svijetu. Štititi život u srcu je muškosti.

- Jesam li ikoga namjerno povrijedio?
- Jesam li zlorabio alkohol ili drogu? Je li zbog toga trpjela moja obitelj?
- Jesam li ikome dopustio da zlostavlja moju djecu? Jesam li dopuštao djeci da zlostavljaju svoju majku ili jedni druge, bilo fizički bilo na druge načine?
- Jesam li ohrabrivao i poticao suprugu ili kćer da naprave pobačaj ili sam im, bez protivljenja, dopustio da to učine?
- Brinem li se o svojem zdravlju? Jesam li pokušao samoubojstvo ili o tome ozbiljno razmišljao?
- Jesam li ugrožavao život ili sigurnost supruge i djece?
- Upravljam li vozilom nepažljivo i neodgovorno, ugrožavajući sigurnost suputnika i ostalih sudionika u prometu?

V. Posao i svijet

Identitet muškarca povezan je s poslom, jer njime skrbi za sebe i svoju obitelj. No posao nije sam sebi svrha i mora ga se obavljati kreposno i časno.

- Shvaćam li ozbiljno zadaću da skrbin za svoju obitelj?
- Skrbin li za obitelj pošteno ili činim što nezakonito i štetno kako bih spojio kraj s krajem?
- Poštujem li tuđu imovinu? Jesam li ukrao ili ukradeno prihvatio?
- Jesam li prevario druge? Vraćam li posuđeno?
- Radim li pretjerano zanemarujući obitelj ili bespotrebno ostajem dulje na poslu? Odgađam li povratak s posla kako bih izbjegao neke situacije kod kuće?

- Ugrožavam li sigurnost obitelji kockanjem, klađenjem ili nerazboritim poslovnim pothvatima?
- Trudim li se sa suprugom razborito uobličiti obiteljski proračun izbjegavajući materijalizam?
- Imam li sućuti za potrebite? Prinosim li širenju kulture pomaganja? Potičem li i druge na to, a osobito članove svoje obitelji?
- Jesam li bio zavidan drugima na njihovu imetku, sposobnostima, dobrom izgledu, uspjehu ili čemu drugom? Jesam li častohlepan?

VI. Ljubav i odgovornost

Iskušenja u području spolnosti ne moraju uvijek voditi grijehu, ali se s njima suočavamo kad-tad u životu. Tijelo i spolnost velika su dobra pa ih zato valja s dodatnim naporima čuvati u današnjem jako erotiziranom društvu.

- Jesam li vjeran supruzi u mislima, riječima i djelima?
- Uvažavam li spolnost supruge kao dar ili to koristim za vlastito zadovoljstvo?
- Koristim li kontracepciju? Dopuštam li supruzi da koristi kontracepciju ili je na to prisiljavam?
- Jesam li se sterilizirao? Jesam li dopustio supruzi da to učini ili je na to prisilio?
- Jesam li se svjesno i namjerno prepuštao seksualnim maštarijama s bilo kim drugim osim sa svojom suprugom? Jesam li se samozadovoljavao?
- Jesam li namjerno tražio i gledao pornografske sadržaje u tiskanom (časopisi, knjige i sl.) ili elektroničkom obliku (videosadržaji, internet i sl.)? Jesam li i djecu izložio tim sadržajima?
- Jesam li se neprimjereno izražavao o spolnosti ili pričao neprimjerene viceve, a osobito jesam li to činio pred djecom?
- Jesam li se, u dogovoru sa suprugom, pobrinuo da svoju djecu u prikladno vrijeme uputimo u istinski smisao ljubavi i odgovornosti prema svome tijelu i tijelu svojega bližnjega?

VII. Iskrenost

Ljubav je utemeljena na iskrenosti. Želimo li biti časni ljudi i dobri očevi, budimo iskreni prije svega sa sobom i s onima koje volimo. Tako čuvamo povjerenje i gradimo odnose.

- Jesam li sebe i članove obitelji poticao na iskrenost?
- Jesam li lagao ili poticao druge da lažu?
- Jesam li drugima, bez ozbiljnog razloga, odavao tajne koje su mi povjerali supruga, djeca i prijatelji?
- Jesam li kvario odnose među članovima obitelji, šireći laži ili otkrivajući pogreške drugih? Jesam li zlonamjerno govorio da djecu okrenem protiv supruge ili suprugu protiv djece?

OPROŠTENJE

Ispit savjesti ima samo jedan cilj: da ti pomogne postati otac kakav si pozvan biti i da te vodi posebnoj milosti koju je moguće pronaći samo u sakramentu ispovijedi. Bez obzira na to koliko su ozbiljni ili brojni tvoji grijesi, Isus te čeka, u osobi svećenika, s milošću oproštenja. Kako je divno čuti riječi: Gospodin ti je otpustio grijehe. Idi u miru.

Uz odobrenje Kolumbovih vitezova (Knights of Columbus) iz SAD-a, prevedeno i prilagođeno prema izvorniku Father's Guide for Confession u sklopu inicijative Fathers for Good.

Molitva oca

Vječni Oče, ti koji si izvor svakoga očinstva na nebu i na zemlji,
podari mi mudro očinsko srce
kako bih u ljubavi i primjerenosti,
zajedno sa suprugom,
podizao i odgajao svoju djecu.

Pomozi mi da, po uzoru na tvoje milosrđe,
budem spor na ljutnju i velikodušan u praštanju,
te tako svoje tjelesno očinstvo
svednevice bogatim Duhom koji od tebe dolazi,
osobito milosnim darom blagosti i razumijevanja.

Udijeli mi milost vjerodostojnoga svjedočenja kršćanskih kreposti,
u prvom redu vjere, nade i ljubavi,
kako bih kao muž i otac bio pouzdan oslonac
svima s kojima dijelim radosti i brige životnog hoda u Crkvi i društvu.

Po Kristu Gospodinu našem. Amen

Sveti Josipe, uzore očeva, zaštitniče obitelji i Hrvatske, *moli za nas!*